

PERIÓDICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

BLANCA DONADÍO.

Un rossinyol ab faldillas
ó un canari ab farbalans,
que fa batre tots los cors
y aplaudir totas las mans.

¡QUE SE REMATA!

Parlo de la Exposició Universal, perpetrada pèl senyor Rius y Taulet.

Diumenje, si 'ls directors del tinglado no tornan enrera, 's verificará ab tota solemnitat la clausura del Gran certámen.

Las llágrimas ja 'm corran cara avall, pensant ab lo patétich sermò que deurá fer l' arcalde al aixecar la copa en lo banquet de despedida,—perque es de suposar que l' últim acte de la comissió directora serà un xeflis.

¡Quín discurs més trist! ¡quínas exclamacions més lúgubres y mortuorias!

—¡Ay!—deurá dir don Paco, empassantse una glopada de xampany, tof mirant á n' en Fontrodona que s' estará encare menjant pastelillos: —¡ay, senyors! ¡qué dolorosa y amarga es una separació! ¡Aquesta es la derrera vegada que 'ns reuním al entorn de la taula exposicionera, aquestos son los derrers himnes que entoném á la gloria de Barcelona y á la maravillosa habilitat dels seus cuyners!—

Aquí llensará tres ó quatre sospirs, se treurá 'l mocador per aixugarse dugas llágrimas furtivas y una mica de xampany del bigoti, y continuará:

—Sí, ilustres convidats: per més tristesa que 'us causi, es precis reconeixe que al mèn no hi ha res etern. Quan en l' últim abril inauguravam aquesta brillant y numerosa serie de tiberis, semblava impossible que s' haguessin d' acabar. ¡Alló era una delicia! ¡Quíns días, senyors, quíns días aquells! Xeflis d' obertura oficial, xeflis d' obertura real, xeflis de la directiva, xeflis de la executiva, xeflis del congrés A, xeflis del congrés B... ¡la mar de xeflis! ¡Semblava talment que Xauxa s' havia trasladat á Barcelona, y que 'ls po-

llastres y las ampollas de Moet-Chandon queyan dels núvols com pluja menuda!—

Tres ó quatre sospirs més, una passada de má á cada patilla y acabarà dihent:

—Pero Déu ha dat la inteligencia al home pera *inqueniar-se*, aixís com li ha dat la boca pera atracarse de bons talls. La Exposició 's tanca avuy; pero las cuynas no 's tancarán. Jo us prometo solemnement que sabré trobar deu mil pretextos pera continuar convidantvos, y per xó, al aixecar avuy la copa, no 'us dich: ¡Ja s' ha acabat!, sinó ¡Hasta molt prompte!—

Com més se va acostant lo moment de la clausura, més generós va mostrantse 'l nostre alcalde. Vint díes avants de tancar-se la Exposició, 's venían abonos á set pesetas: á darrers de novembre van arribar á posarho á tres.

¡Que deurá succehir avuy!

Encara tinch esperansas de veure á última hora un cartell per las cantonadas que digui poch més ó menos:

«¡Últims díes d' Exposició! ¡que se remata! A »deu céntims la entrada: los pobres de solemni- »tat, bornis, criaturas y soldats. cinch céntims. »Cada concurrent se 'n podrá endur un petricó »d' aygua de la font mágica, del color que vul- »gui. ¡Animarse, senyors, animarse! ¡aprofitin la »gangal!»

Ara com ara, si bè aquest anunci no s' ha publicat, no son poch los forasters que 's decideixen á venir á Barcelona, aprofitant las rebaixas que han establert las companyias de ferrocarrils.

Es lo que diuhen molts pajesos:

—Nosaltres no 'n teníam ganas de baixar; però com que ho han posat tan barato! ¡Que diastre! Sisquiera per anar unas quantas horas á caball del carril, val la pena de venir á Barcelona!—

Per altra part, la junta directiva del Certámen Universal forsa tan com pot la máquina y apura tots los medis de propaganda. Gacetillas en los diaris, telégramas á tot arreu, anuncis en las estacions: no falta sinó que compri uns quants capellans y ho fassi predicar desde las tronas de las iglesias.

En los pobles que tenen l' alcalde fusionista, diu que las autoritats treballan desesperadament.

Lo batlle va de l' una part á l' altra, catequisant gent perque baixi á Barcelona.

—Miréu—diu que diuhen molts alcaldes als seus feligresos—miréu; aixó de l' *Inposició* de Barcelona s' está acabant per moments. Per lo tan, vos encomano sobre tot que no deixéu d' aprofitar los últims díes. Ab la inteligencia de que al que 's resisteixi á anarhi y per tacanyeria 's queda sense veure la *Inposició*, se li augmentará l' impost de la sal y no se 'l deixarà rentar en la font de la plassa.—

Davant d' aquestas *indirectas* ¡qué diable han de fer los pobres pajesos!

Carregarse de resolució... y de trastos, y venirsen á Barcelona á veure aquesta cosa tan bonica.

Ahir vaig trobarne un d' Altafulla, que ha vingut per aquesta causa.

—¡Cóm!—vaig dirli—¿vos per aquí?

—Si senyor: hi baixat per veure aixó que han fet al *Parca*

—¡Y qué tal...! ¿vos ha agradat?

—Si; pero van massa depressa. ¡Déu nos engruat que un hom caygués!

—¿De qué parléu ara? ¿d' ahónt se pot caure?

—Caratsus!... D' aixó... d' aquest carrilet que 'n diuhen...

—¿Montanyas russas?

—¡Justa!—

A la güenta havia anat á la Exposició y aixó era lo únich que havia vist.

Un altra foraster me deya tot serio:

—¿No diría qu' es lo que més m' ha agradat?

—¡Qué sè jol! ¿La secció de maquinaria potser?

—No senyor: lo *cocodrillo*.—

Pero aixó es lo de menos: la qüestió es que vingui gent á gastarse la pesseta, passejantse pèl Parch. La caixa de la Exposició hi guanya... y 'ls metjes també: poch son los que visitan los jardins de la Ciutadela y no agafan una cosa ó altra.

¡Ánimo, donchs, companys, que estém en las postrimerias! Una Exposició Universal, que s' extén del Torín al Matadero de porchs, no es cosa que 's veu cada día del any. quan passa s' ha d' aprofitar.

Diumenje es l' últim día. Ademès del indispensable tech oficial, hi haurá grans músicas, grans focs artificia's, font mágica, coros, alegorias, iluminació espléndida y tot lo necessari per distreures y riure.

¡Ah! Tambè hi haurá 'l *Llibre d' or*.

Qu' es lo que fa riure més.

Acudím tots al Parch, encantemnos per darre- ra vegada davant d' aquell restaurant sense acabar, d' aquells *bars* solitaris y plens de trenyinas, d' aquell lago de *pippermin*.

Y riguém, riguém forsa ara que encare hi som á temps.

Perque després será tart.

Darrera las riallas, vindrán las plorallas. Darrera 'ls gastos, vindrán los comptes.

¡Ay de nosaltres!

A. MARCH.

¡MAJOR DE EDAT!

SONET.

(A un que fá 25 anys... de burro.)

Vaja, que ja ets un home. per la edat, y, en que fassis lo *nen* ¿quí t' ha de di' que sigas *criatura*, quant ahí vas fer vint y cinch anys tot d' un plegat?

Ha estat una sorpresa, ¿no es vritat?

Si que ho ha estat una sorpresa, sí; te creyam tots un *nen*, y, ve 't aquí que 't veyém en un home trasformat.

Benehits sian los números, que fan miracles, com aquest tan sorprendent de fer d' un xitxarel-lo un home gran.

Y, sobre tot, benehit l' enteniment que ha vingut... per telégrafo. volant, avuy que fas los anys, precisament.

T. Doy.

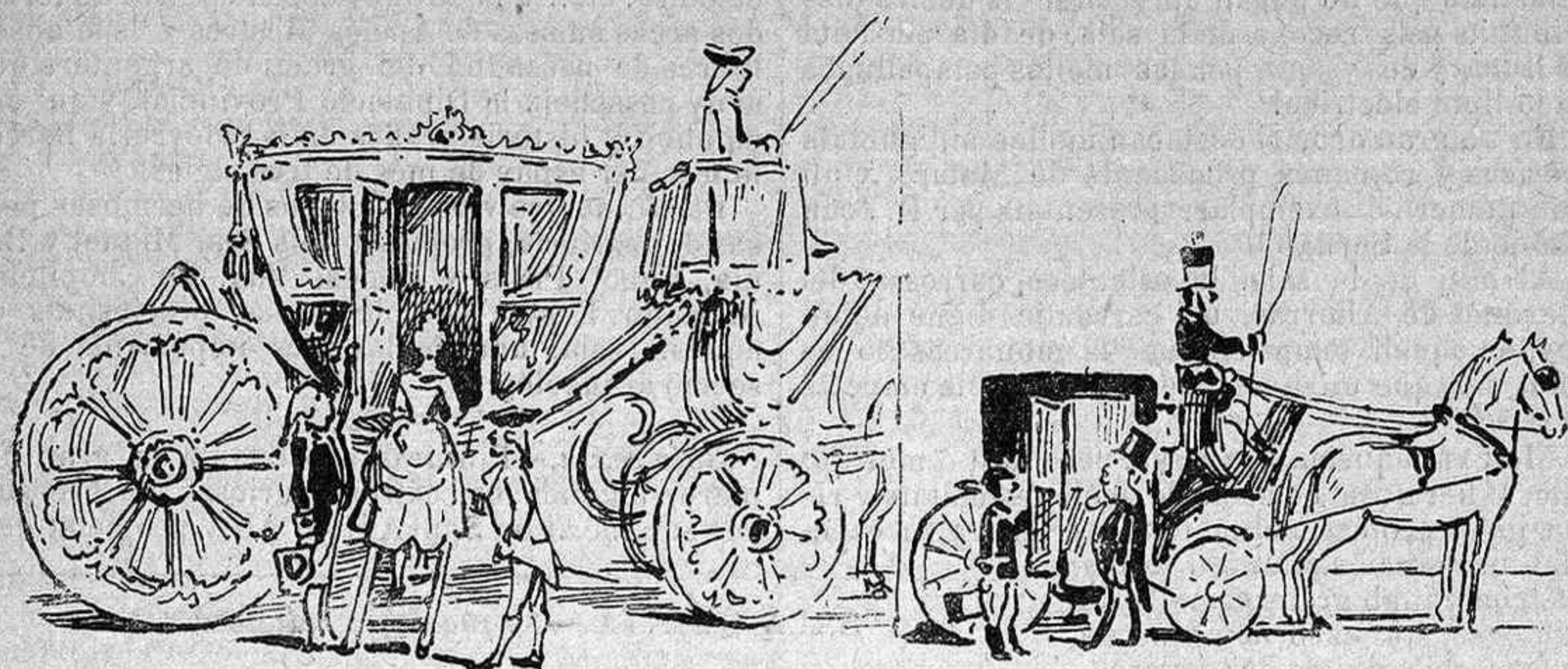
EXCURSIONS PER L' EXPOSICIÓ.

XXIV Y ÚLTIM.

PALAU DE BELLAS ARTS.—SECCIÓ ARQUEOLÓGICA.

Sala tercera.—Per tot arréu los tapissos de la metropolitana de Burgos. Després de haverne vist tants y tan hermosos en las salas anteriors, encare 'n trobém tres en la sala tercera, que son de un mérit inqüestionable.

En la testera de la sala hi ha una gran instala-

SALA TERCERA.—*La carrossa.*

Avants á las carrossas s' hi havia de pujá ab escala... y 's veyan unas pantorrillas!...

En cambi ara 'ls carruatjes son á péu plá... Tot s' empetteix y 's rebaixa!

ció de ferro vell. L' artista Santiago Russinyol posseheix un verdader tresor en picaportas, candeleros gòtics, claus y xapas de portas y altres exemplars curiosíssims y de un mérit superior, que valen tan or com pesan ¡Ab quin brillo convertían los ferrers antichs un trossot de ferro en una obra d' art!

Nicolás Duque exposa també una colecció de claus tots tan antichs y tan igualets que semblan fets ab mollo; Emilio Molins culebrinas y altres pessas de artilleria antiga; Andréu Massot, armes blanques; Rafel Heras (*eras*, pretérit del verb *ser* ¿volen un nom de antiquari més apropiat?) armes de foch; Alexandre Planella, ferros y armes.

La Sra. Vda. d' Espina, una gran colecció de bassinas de llautó de fer la capta per las iglesias: ab haverhi tants exemplars, no se 'n troban dos de iguals; lo Marqués de Casa Brusi un sens fi de medallas de sants y confraries—numismática espiritual—á més de una porció de claus de obrir portas, totes de gust artístich; y la Sra. Boy y Plá, y 'ls Srs. Morera, Frederich Bordas y Artur Pedrals bonichs monetaris, entre 'ls quals sobresurt lo del Sr. Pedrals, per la raresa de alguns de sos exemplars.

¿Desitjan ferse cárrech de totes las classes de paper sellat que s' han gastat á Espanya desde l' origen de aquest impost? Pues vejin la colecció de D. J. M. Provanza... Pero, al fi aixó resulta monótono

En cambi ¡quánta preciositat en l' armari que tanca l' s porcelanas, los marfils y las miniaturas de D. Eorich Batlló! ¡Y quina cosa s' trobarà més distreta y divertida que los dos punts de rajola de Valencia del Sr. Marqués de Castellvell, representant un d' ells una corrida de toros ab caballers en plassa y l' altre un jardí plé de damas y caballers, ahont tothom balla ó pren xocolate! Es lo que hi ha que veure.

Finalment, al mitj de la sala s' aixeca plena de magestat la coneguda carrossa del mateix senyor Marqués de Castellvell, com si esperés l' hora de anar á la professo de Corpus.

Sala quarta.—Al costat de la porta 's troba la instalació de Apeles Mestres. Com artista y amateur inteligent presenta una mica de tot; pero tot

bèn triat: ferros, cristalls, plats de mayólica, rajolas de Valencia, armaduras, armas y un parell de retratos de últims del sigle xvi. Una caixeta de ferro ab un pany ingeniosíssim y un códice primors, plé de miniaturas y tan bèn conservat que sembla sortir de mans del pendolista, son las dos joyas de la instalació.

Lo Sr. Rogent exposa una bonica colecció de rajolas de Valencia; y 'ls Srs. Planella, Soriano, Rouviere, Prats y Rodés y Eduart Bosch grans coleccions de plats y altres pessas de mayólica, entre las quals se veuen exemplars importantíssims. Lo Sr. Rouviere posseheix un plat de la República francesa qu' es una verdadera curiositat. Aquell gall cantant sobre un canó de artilleria, tosch y matusser com es, caracteriza una época célebre.

Vicens Rodes, professor de Bellas Arts, era un retratista de primera forsa. Sos pastels representant personatjes del primer ters del present sigle son un modelo de expressió, de bon dibuix y d' escelent modelat. Aquell Fernando VII, aquell Escoiquiz, aquell Campeny y tots en general están que parlan. Part amunt de aquests retratos se

SALA QUARTA.—*Un plat republicá.*

Un gall qu' en lloch de ser menjat, en aquell temps s' ho menjava tot.

veuen dos bonichs quadros d' escola catalana. ¡Llástima que no puguin apreciar-se 'ls demès distribuïts pels recons de la sala, de dia per falta de llum, y de vespre per las moltes pampallugas de la llum eléctrica!

En un gran armari destaquen moltes antigüetats ibéricas y romanes procedents de Mataró y un bon número d' exemplars presentats per D. Joan Rubio de la Serna.

Al mitj de la sala, la ostentosa carrossa del Marqués de Alfarrás, un carruatge digne de un rey, en aquell temps en que 'ls monarcas no tenian més que un que altre noble que 'ls empetés la basa.

Molt val aquesta carrossa; pero tant ó més qu' ella, l' hermosa colecció de plats esmaltats y ricas joyas propies del mateix marqués y en especial un preciós altar en forma de tríptich, ab grans esmalts de Limoges, qu' es lo *non plus* de la perfecció, dintre del género.

Sala quinta. — ¡Bisbat de Vich!... ¡Bisbat de Girona!... A aquestas duas poblacions tan levíticas estava reservada la compensació de conservar raríssims exemplars de la indumentaria religiosa.

Las antigüas pinturas sobre taula, románicas y góticas de la primera época, procedents de la famosa ciutat de las llangonissas son un verdader tresor arqueològich ¡Y qué dirém del antiquíssim tapís de Girona, ab son dibuix en forma de círcul segmentat, com si fos una ruleta, y tot plé de simbólicas imatjes! Es una preciositat.

Fassa Déu, per gloria del art catalá, que als seus actuals possehedors no 'ls vingui may l' idea de pulirse'l.

D' imatjes bissantinas y góticas interessants se 'n veuen també algunas en aquesta sala, entre ellas lo famos Carlo Magno de Girona, aplastant als mónstruos de la heretjia. Es una estatua mutilada, de manera que no sembla sinó que un dels mónstruos se li haja menjat lo brás dret.

Lo qual feya dir á un visitant: —Mira, tú, l' estatua de Carlo Manco.

Si volen extasiarse contemplant verdaderas maravellas en brodats y teixits antichs, passin revista á las casullas, capas pluvials, panyos y palios procedents de Vich, de la Seo de Urgell y de Burgos: hi ha exemplars incomparables. ¡Quánt lluny está la religió avuy día de sentir l' art decoratiu, com lo sentian nostres antepassats! Lo palio de las Bruixas, de gust oriental, es una verdadera raresa.

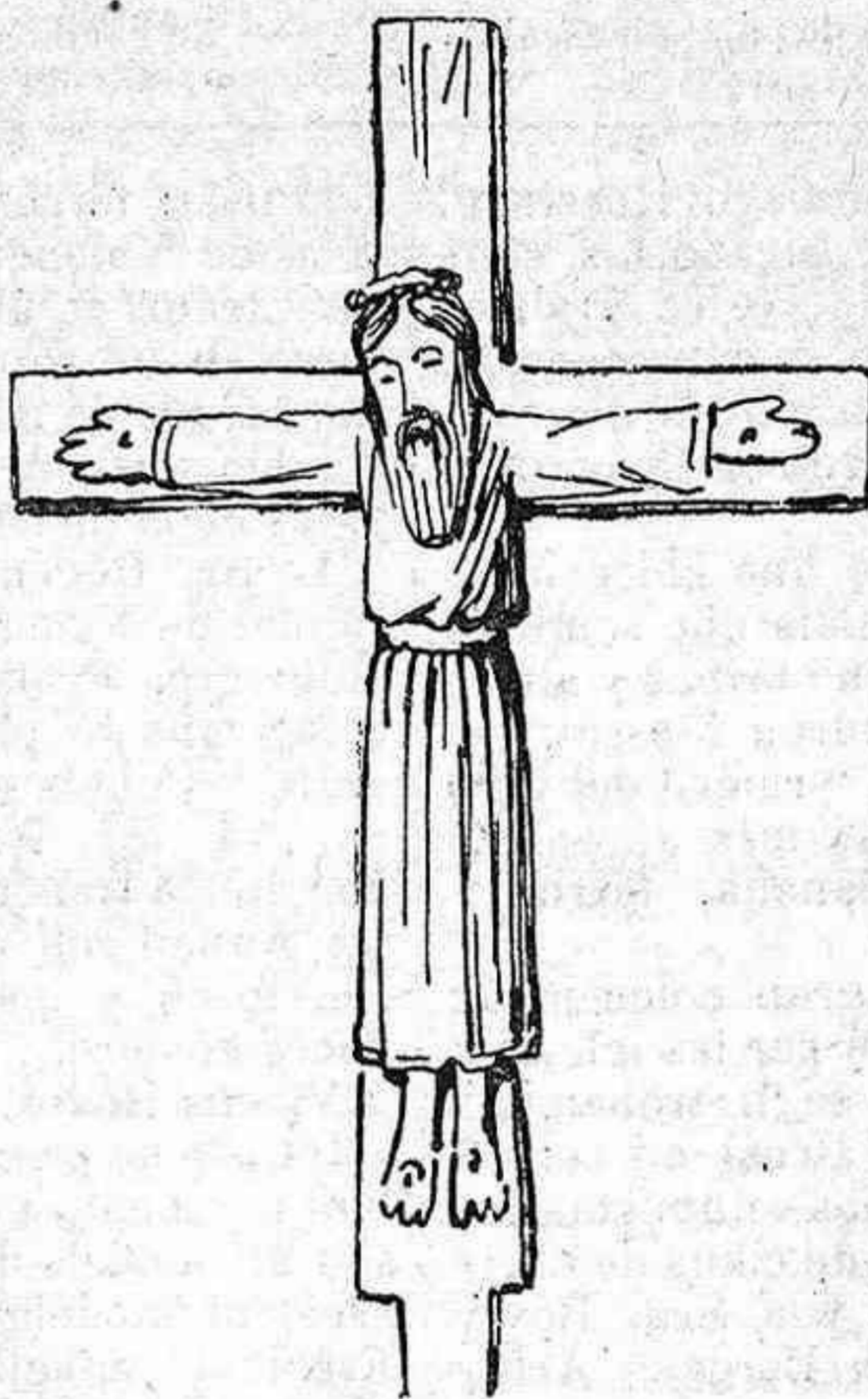
Curiosas son també algunas mitras, vigatanas totas, varios

Sant-Cristos de bronze, plats antichs, incensers, etcétera, etc.: una antigua corona votiva de ferro, dos arcas suïssas de Apeles Mestres y 'ls famosos llibres de passantia del gremi de argenters que avuy posseheix la Diputació Provincial, y qu' enclouhen l' historia gráfica de la orfevreria barcelonesa per espay de més de tres sigles.

Per fi, quatre vitrinas plenas de hermosas pesas de vidrieria, propietat dels Srs. Miquel y Badia, Cabot, Prats y Rodés, Vda. de Chopitea y Mariano Fuster completan las preciositats de aquesta sala, una de las més importants de la secció arqueològica.

Sala sexta. — Pinturas sobre taula en gran número, algunas en extrém curiosas. Sobressurt per son mérit un Sant Antoni Abat, propietat dels

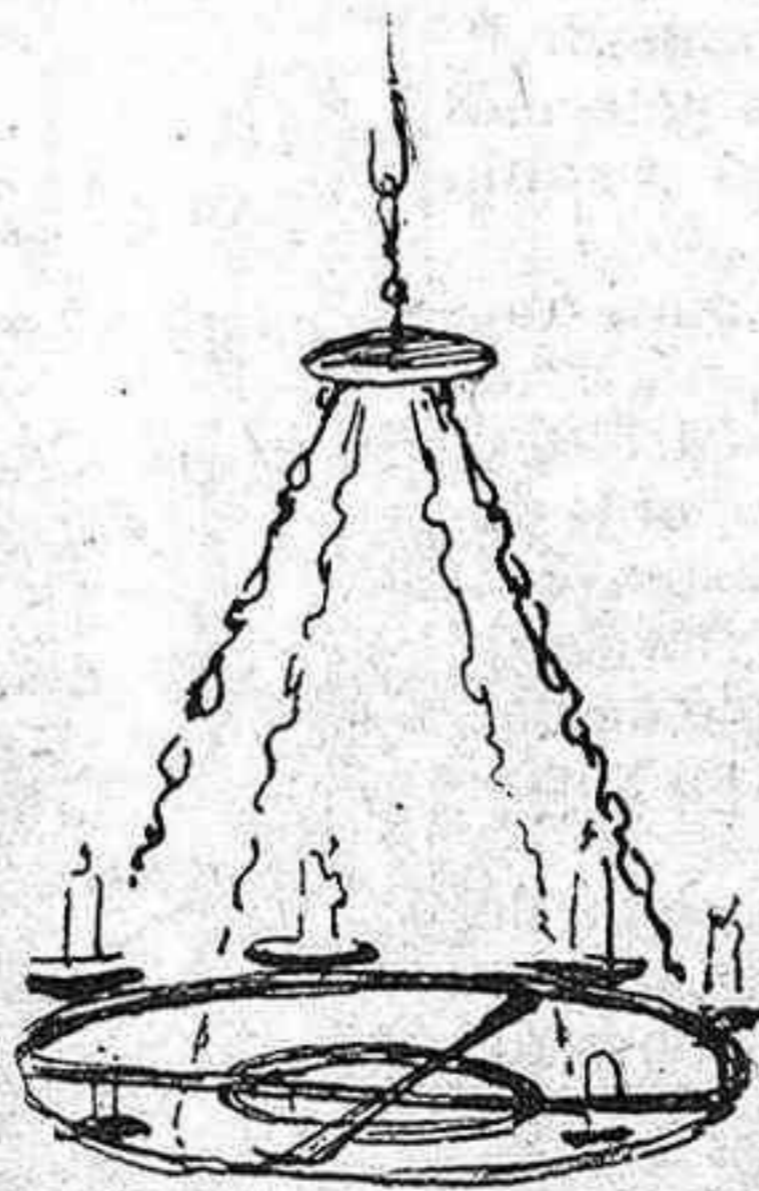
SALA QUINTA.—Arqueologia religiosa.

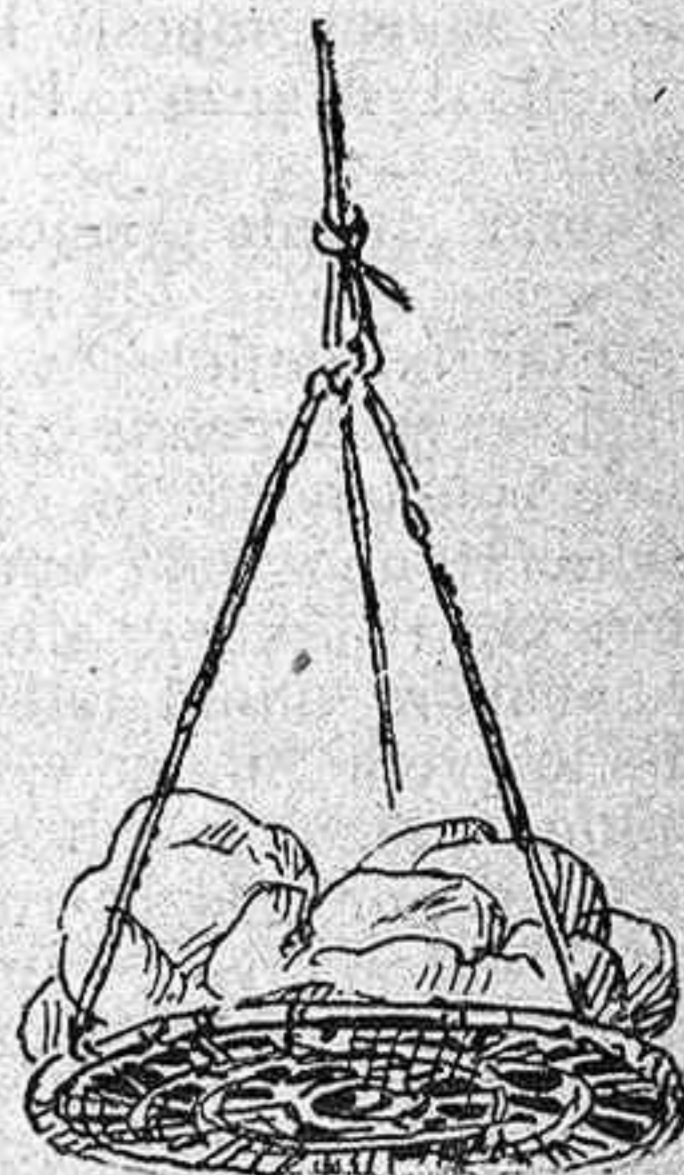
¡Quí sab si deriva de aquell temps la moda de las batas y de las clenxas!

—Mira nen, si no ploras te daré una poma!

Una aranya de gust y poch gasto;

que pot haver sigut la primera idea per la invenció dels penjans.

Escolapios de Barcelona; y entre 'ls quadros mes moderns, l' Agonia de Cristo, de Mengs, propi de la catedral de Lleyda.

Los frontals de Sant Joan de las Abadesas son de una gran riquesa y de un gust exquisit, y com original se distingeix un tapis de la ja citada catedral de Lleyda, de qual ciutat procedeixen també alguns ornaments importantíssims.

Una numerosa colecció de armes é instruments prehistòrics (pedras de llamp) y las instalacions de *faiences* de Ramón Soriano y de Tomás Baret reclaman també un cop d' ull; pero en realitat, y baix lo punt de vista artístich, pocas cosas se trobarán comparables als dos palios de la Audiencia de Barcelona universalment reconeguts com á dos obras mestras y úniques en gust y riquesa.

¿Y qué dirém de las preciositats tancadas en la vitrina central—casullas, capas, ornaments, un missal miniat, etc., etc.—propi també de la Audiencia, y presidit per una imatge de Sant Jordi en plata, y tot de un mérit superior?

Es lo que no 's veu gayres vegadas.

Sala séptima.—Es l' última de la secció.

Saludém al passar una preciosa pintura al encaústich que representa 'l martiri de Sant Culgat. Es una obra magistral per la expressió de las figuras y la correcció del dibuix. ¡Llástima qu' estiga una mica atrotinada!

Trobém després un antich pica-portas de Vich, originalíssim; un pendò de un somatent de la guerra de la Independencia; deu quadros del incomparable Viladomat, ab escenas de la vida seráfica de Sant Francisco; varios quadros religiosos propis del Sr Nicolau, no exempts de mérit, una preciosa cadira de cor gòtica del Sr. Batlló y Batlló, una bandera, una arca, un Cristo, varios ornaments y alguns panyos notables del gremi de sabaters de Barcelona; panyos brodats de la Associació de curtidors: un misteri de professó, que representa l' enterrament de Cristo, degut á Campeny, y un sens fi d' objectes, los uns simplement curiosos, los altres verdaderament notables.

Senyalém entre 'ls últims lo gran calzer ab esmalts y la patena del mateix gust que sigue del Papa Luna y que avuy pertany á la Catedral de Tortosa. Es una pessa de grans dimensions y d' escelent gust artístich. No olvidém tampoch la butlla contra 'ls juhéus expedida pèl mateix Papa, ni l' espasa de Sant Ignaci, propietat de la Parroquia de Betlém, ni molt menos la gran urna de plata repujada de la parroquial iglesia de Sant Culgat, exemplar de gran importancia y de molt valor.

En alguns armaris s' hi veuhén un sens fi de casullas, capas, creus, custodias, calzers, reliquiaries, urnas y ornaments de totes classes, procedents de distintas parroquias del bisbat de Barcelona, algunas de la capital. ¡Sembla mentida que poblacions poch importants, com Corbera, Papiol, Pierola y Hostalets, Cabrera de Matarò, Sant Culgat del Vallés, Horta, Esparraguera, Castelldefels, Sant Faust de Capcentellas, Esplugas, Sant Pere de Riudevilles, y hasta Riells del Fay posseheixin preciositats com las que 's veuhén en aquells grans armaris plens d' eynas de dir missa!

Aixó 'ns fa pensar ab lo molt que déu estar amagat, en altras poblacions més importants de la diócessis, que no son menos antigues que las qu' exposan los indicats objectes.

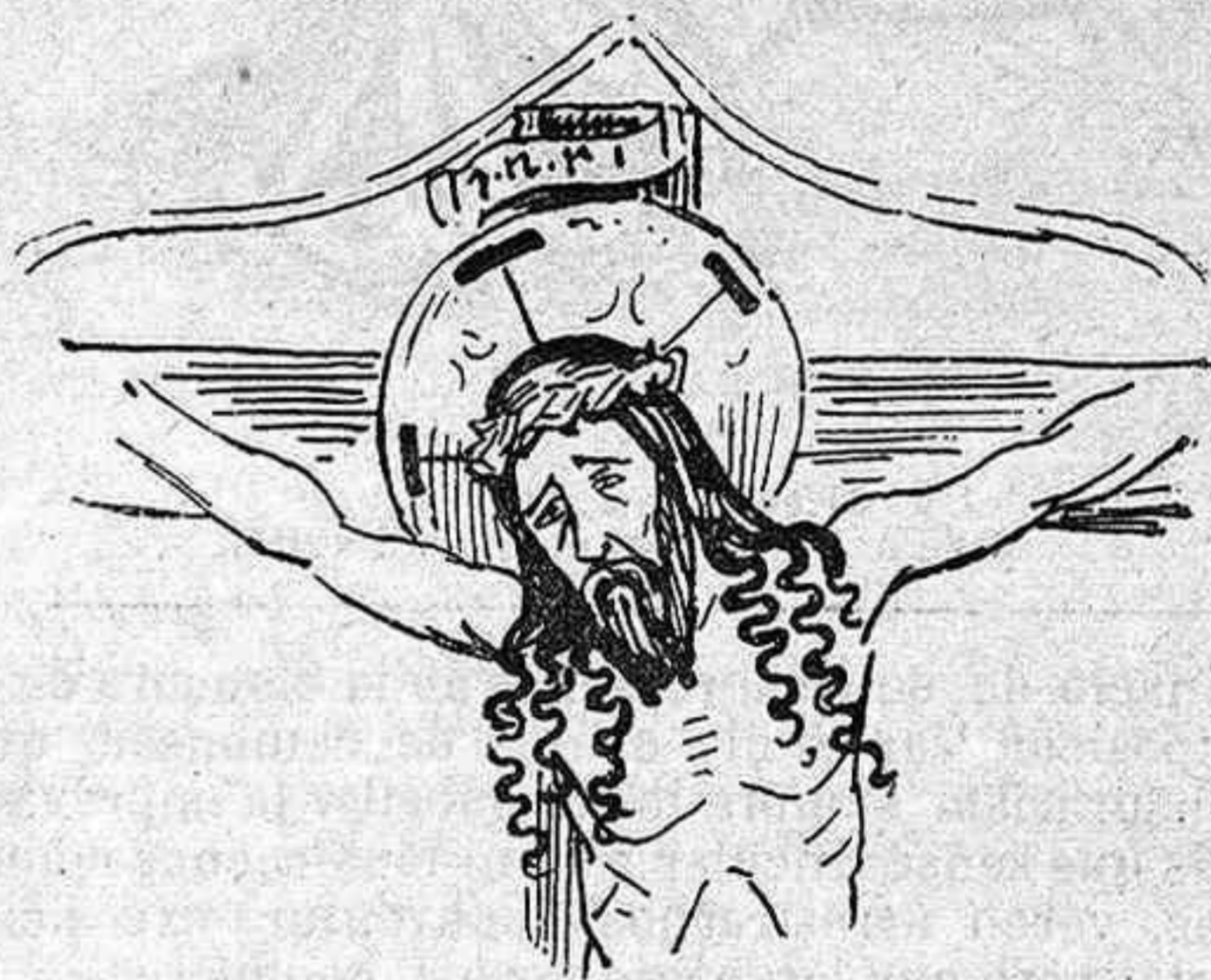
Un exemplar curiós, ab lo qual posarè fi á la present ressenya: la traslació de la Campana de las horas á la torre de la Séu de Barcelona. Es un dibuix en lo qual, á més dels escuts dels regidors y altres personatjes importants de Barcelona y una vista del campanar, s' hi véu una réqua de quitxalla arrossegant la gran campana. Lo lema, copiat textualment, diu aixís:

«*La campana tirada por los muchachos de 10 á 12 años de peso 205 quintales.—1763.*»

¿Que 'ls sembla? ¡A l' any 1763, los noys de 10 á 12 anys, aquí á Barcelona, pesavan 205 quintars!

Y aquí acaba la nostra tasca, coincidint la ter-

SALA SEXTA.—*Un quadro y una estatua.*

Lo Cristo dels tirabuixons.

Armat de cap á peus, ¡quanta jarana, per matar una trista sargantana!...

SALA SÉPTIMA.—Lo calzer del Papa Luna.

Un calzer qu' estant plé
prou n' hi cabia al menos un vuité!

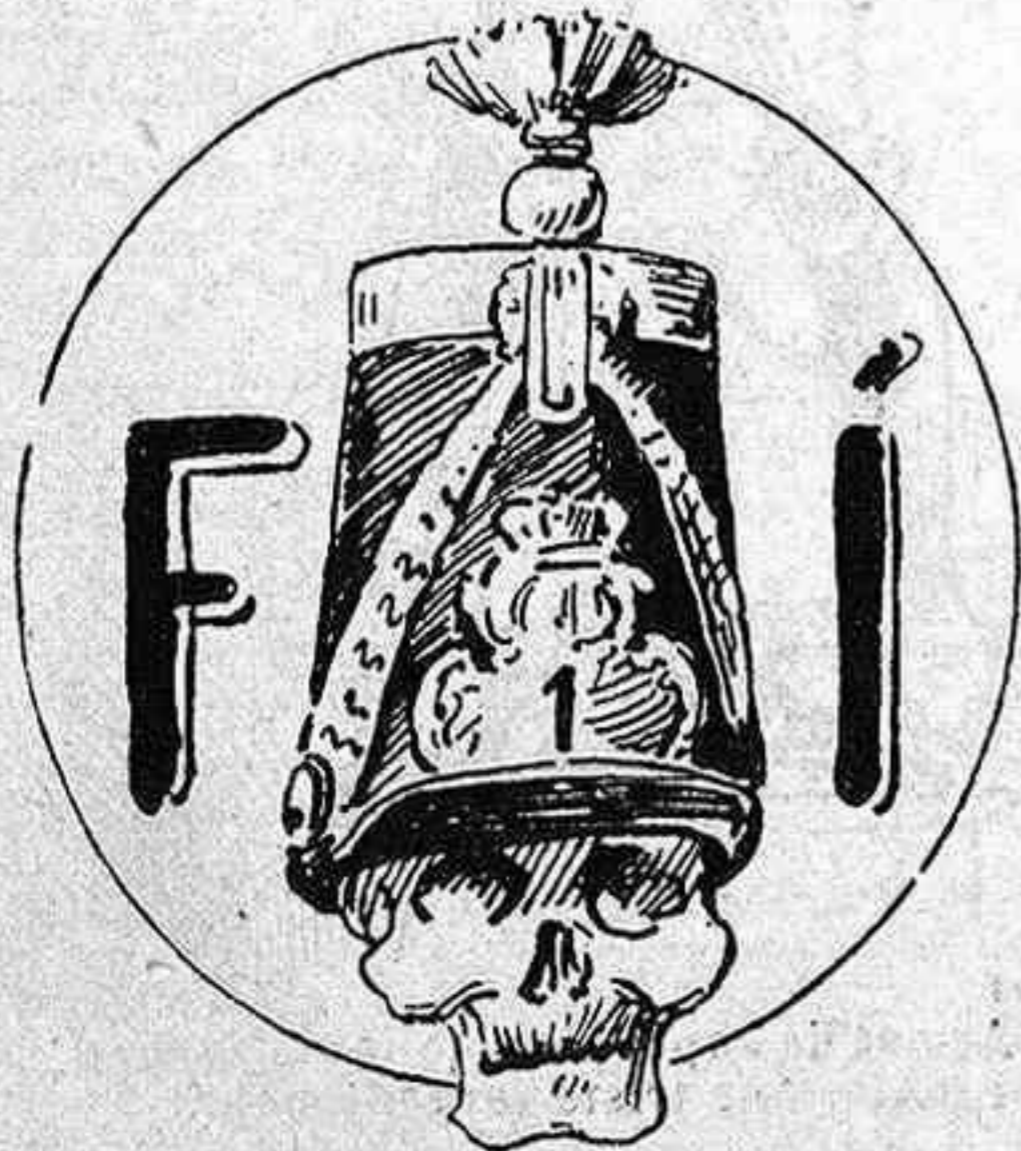
minació de aquesta ressenya ab la clausura de la Exposició. Varem dir, avants de comensar, que censurariam sempre lo desgabell y la imprevisió dels que sense calcular res, ni medir conseqüències, varen arrastrarnos á la aventura exposicionista; pero que las personas que concurressin al gran certamen—las úniques que han donat brillo é importancia al mateix, evitantnos un colossal ridícul—trobarian en las columnas de la ESQUELLA DE LA TORRATXA un judici imparcial, digne de sos desinteresats esforços.

Creym que ab aquests articles, no tan extensos com hauriam volgut, pero acomodats á la índole del nostre periódich, havém fet tot lo possible pera sortir ayrosos del compromís que varem imposarnos. Sempre haurém fet més ab ells en favor de la Exposició que 'ls que l' han presa com á pretext de ápats, festas y vanaglorias.

Per lo tan, adelantantnos á tots ells, fins á l' embocadura del prosceni, exclamarém ab veu compungida:

Senyors que 'ns haveu llegit
ab paciència y ab constancia:
aquí acaban las ressenyas,
perdonéu sas moltes faltas.

P. DEL O.

LO MILLOR MONUMENT.

Poeta llegida en lo «TEATRO DE NOVEDATS» en
l' acte de la coronació del busto de Clavé,

Si en Clavé tornès á viure,
y anés á da una mirada
á la estatua bronzejada
que Catalunya li ha alsat,
a pesar do la modestia
que sempre en ell resplandía,
crech que se 'n alegraria
y 'n quedaria encantat.

Pero si veyá 'l carinyo
ab que 's guarda sa memoria
y 'ls aplausos á sa gloria
que ressonan com un tró,
olvidantse de la estatua,
son cor d' orgull s' ompliria
y de fixo que diria:

—¡Més m' estimo aixó que alló.—

¡Monuments de pedra y ferrol!
¿Qué significan? ¿qué valen,
al costat dels crits qu' exhalan
mil cors plens de gratitut?
¿Qué vol dí una alta columna
esbelta, arrogant, lluhenta,
si en lo fonament no ostenta
la honradés ni la virtut?

L' home qu' explota la patria
y á sas costas viu y medra,
necessita un mur de pedra
perque 'l recordi tothom.
A Clavé no li fan falta
márbres ni pompa ilusoria:
per viure sempre en la historia,
ja 'n tèn prou ab lo sèu nom...

Las estátuas poden caure,
lo temps las pedras tritura;
mes la gloria honrada y pura
resisteix anys y més anys.
¡Ja 'n poden passar de sigles!
May quedarán olvidadas
las melodias dictadas
pel autor de *Goigs y planys*.

Per xó la estatua de bronzo
que la patria avuy li eleva,
ni aumenta la gloria seva
ni graba més son recort.

Bast, per eternisar-lo
l' aplauso entussiasta y noble,
y 'l monument que aquest poble
li ha aixecat dintre del cor.

C. GUMÁ.

UNA VISITA AL «ATENEU OBRER.»

Invitats pèl sèu digne president, recorreguerem lo local que ocupa aquest centro en lo segon pis de la casa número 22 del carrer de Tallers

Es molt interessant l' espectacle que ofereixen trescents alumnos, tots ells treballadors y com á tals obligats á llevarse cada día molt dematí per anar a la feyna, robant al descans algunas horas, que dedican á instruirse.

L' assiduitat ab que concorren á las classes nocturnas, parla molt en pro de la classe obrera barcelonesa.

Allí s' hi dona ensenyansa profitosa, desde la primaria fins algunas assignaturas superiors, com son francés, inglés, teneduría de llibres y dibuix lineal y de figura. Una naixent biblioteca contribuëix á la ilustració dels socios y alumnos. La política y la religió son agenas per complet als fins purament educatius del Ateneu.

Lo president de aquest centro tan útil reclamá l'apoyo de la premsa, y per lo que á nosaltres toca li oferirem ab tot lo cor.

¿Qué necessita l'Ateneo de la classe obrera? Una sola cosa: recursos.

Lo local que avuy ocupa es insuficient, es estret: los trescents alumnos que assisteixen á las classes hi están matricialment apilotats, y en algunas, per exemple en las de dibuix, es casi un miracle, com poden treballar. Además, son tants los que solicitan l'ingrés, y que per falta de local no poden ser admesos, qu' es una viva llástima que hajan de veures defraudadas tan nobles aspiracions.

Creyéim que l'Ateneo trobará l'apoyo que necessita. Son ja bastants los artistas y literats que li han ofert lo seu concurs á fi de arbitrar recursos, per medi de una tombola ó per qualsevol altre de aquesta índole. ¿Li negarán lo seu las personas poderosas, los propietaris, los rentistas y sobre tot los industrials, que son los que més necessitan de una classe obrera sensata é instruhida? Tenim la certesa de que no podrán menos de prestarli també. Aixís es com s'elabora la verdadera fraternitat social: aixís es com desapareixen los antagonismes de classe. La instrucció y l'agrahiment van sempre de brasset; y la limosna que consisteix en repartir lo pa de la inteligencia es la més benéfica y rica en resultats positius y es además l'única que pot acceptar l'obrer catalá sense avargonyirse.

No dihém res més, sinó que totas las personas que sentin en lo seu cor un impuls generós, farán ur a obra bona visitant l'Ateneo obrer, á l'hora de classe, de vuit á déu del vespre; las portas están obertas per tothom; y davant de aquell espectacle plé de abnegació y en vista de tantas necessitats que reclaman un prompte y generós auxili, no duptém que aquesta institució guanyará un nou amic en cada una de las personas que la visitin

J. R. Y R.

ACUDITS.

En una ferreteria:

— Donguim un metro.

— Si es servit.

— ¿Quán val?

— Se 'n farà dos pessetas.

— ¿Dos pessetas un metro com aquest!... A sis vals n'hi vist d'enterament iguals á un' altra botiga.

— Aixó li semblará que son iguals: ja m'hi jugo qualsevol cosa que deuen ser més curts.

D. MONT.

Entre dos reclutas:

— ¿Sabs en Quico? Es un xicot de sórt; ja l'han fet cabo.

— Més sórt ha tingut en Mariano.

— ¿Qué l'han fet?

— Fill de viuda.

DR TRANQUIL:

Cada vespre un senyor al anarse'n al llit donava ordre al seu criat de que l'endemá 'l cridi á las vuit en punt.

Un vespre 'l senyor va descuidarse de donarli y 'l criat de demanarla.

Vels'hi aquí que l'endemá á l'hora de costum, lo criat estava que no sabia si cridarlo ó no cridarlo.

Per últim se decidí á sortir de duptes, y entrant al quarto del amo, exclamá ab veu forta:

— ¡Senyoret!... ¡Senyoret!... ¿Qué també 'l tinch de despertar avuy?

SALDONI DE VALLCARCA.

Hi havia un casat que cada cop que veyá que

una criatura al caure 's feya un bony al front, exclamava passantli ell la má:

— ¡Pobret, quína desgracia!... ¡Tan petit y ja porta banyas!

J. ABRIL.

Passava un geperut per un carrer, y un altre qu' estava segut en un portal se 'n burlá, dihent á un que tenia al seu costat:

— ¡Tú, mira quín geperut!

Lo geperut interpelat se 'l mira y li diu:

— ¿Y ara de quí 't burlas?... Tambè ho ets tú.

A lo qual contestá 'l burleta:

— Bè, sí; pero 'l gep jo no me 'l veig.

P.

Un pinxo va dí á n' en Panxo:

— ¿Vols que 't punxi ab un punxó?

Y en Panxo va dir al pinxo:

— Punxa; pro á la panxa nó.

PEPET D' ESPLUGAS.

Una máxima:

«Es molt fácil compendre al món; lo qu' es difícil es sapiguer compendre als que l' habitan.»

EMILIA.

LLIBRES.

VIDRE VOLADOR, *poetas de circunstancias* per FRANCESCH UBACH Y VINYETA — Lo poeta es sempre poeta. Ubach, fins en las sévas composicions més senzillas, fins en las sévas improvisacions menos pretenciosas, com las de aquest petit volum, que forma part de la *Biblioteca catalana*, se revela poeta de fibra, vigorós, genuinament catalá, més rich de ideas que de paraulas y dotat de carácter propi.

Las més de las composicions de aquesta coleccioneta son fillas de las circunstancias. Aixís y tot se llegeixen ab gust, y alguna n'hi ha que pot figurar entre las primeras de las molts que ha produhit lo seu autor.

Jo per la mèva part, no 'm cansaría may de llegir la següent:

A LA PORTA DEL TEMPLE.

«Sol, mitj vestit de trossejats guinyapos, dret y d' esquena en lo vell mur está del temple august del Redentor dels homes, lo pobre tunicench espatriat.

»Fondas arrugas lo seu front travessar, closos tè 'ls ulls com si temés mirar, la blanca barba pit avall cayguda y extesa á tots la bronzejada má.

»Muda la llengua, ni un sol mot pronuncia; la gent, la vila, 'l cel, tot li es extrany, y passan horas, y sos dits no tocan una moneda ni un sol más de pá.

»La noble dama de prop seu retirás, lo caballer ni 's digna contemplá'l, lo clergue 's plany que de aquell lloch no 'l tragan, y 'l fá objecte de burlas l' ignorant.

»La veu de la campana que als bons crida ja la darrera batallada ha dat: l' últim devot baixa 'ls grahons del temple, la porta ajusta's y la balda cau.

»Y 'l pobre, inmóvil, mut, ab la má extesa com una estàtua, queda allí esperant,

l' amor del pròxim que no ha anat á missa
ó bè la caritat que no 'n surt may.»

¡Quín quadro més viu, més ben sentit!... Un veu al pobre moro, silenciós, impassible entre l' egoisme dels que practican una religió de pau y caritat, y odian y desprecian tal vegada al que no ha comès cap més delicta que sentir y adorar á Déu en una forma distinta de ells.

P. MARTÍ PEYDRO.—*Sanch per sanch.—Monólech trágich y en vers.*—Hem rebut un exemplar de aquesta producció escénica que, segons notícias, sigué estrenada ab aplauso en lo *Teatro Parrenyo* de Sabadell. La obreta, en qüestió, escrita ab fàcils endecasílabos revela disposicions pera lo cultiu del género.

LO ROMANCER VALENCIÀ per D. J. Palanca y Roca.—Es lo Sr. Palanca un aplaudit autor dramàtic qu' en valencià y en castellà alternativament ha donat á la escena un bon número de obras aplaudidas, cómicas y serias.

Desitjavam coneixe'l com á poeta y en lo volúm que tenim á la vista, y que aném á examinar somerament, se 'ns presenta com á tal, ab prou abundancia y franquesa pera formarne cabal concepte.

Obra la marxa un romancer de las festas populars que se celebran cada any en la ciutat de las flors, en aquella hermosa Valencia, que fá que l' autor la saludi desde 'l comens, ab los següents versos:

«Recurrent lo mon sancer,
fent un estudi especial
d' els usos, fets y costums
de tot lo género humá,
no es trovará (jo 'u afirmo)
jirantlo de dalt á baix.
en lo Globo, un' altra terra
com la nostra, ahon lo tabal
y la donsaina y les traques,
la broma y els berenars,
fa ser á este poble insigne,
honrat entre els més honrats
el més alegre, el més viu,
el més noble, el de més sal!»

Y á continuació dedica un romans descriptiu á cada una de las principals festas típicas de la ciutat: los *Porrats* de Sant Antoni; las *fallas* de Sant Joseph; la Mona de Pasqua; la festa de Sant Vicent Ferrer; las que se celebran pel mes de Maig, lo mes de *les freses*; las de Corpus ab sas características rocas; la del Carme; la fira de Juliol; los banys de mar; la forada de Sant Roch y la vespra de Sant Dionís.

Qui no haja estat á Valencia, per las descripcions animadas y escritas sempre ab lo llenguatge pintoresch y més de una vegada incorrecte del poble, qu' emplea en ellas lo Sr. Palanca, se formarà un concepte molt exacte de aquestas festas y costums típicas de la hermosa ciutat del Turia. Tal es la veritat que tots los romansos transpiran y lo color de qu' están impregnats, color local intraduhible á tota altra forma distinta de la qu' emplea 'l Sr. Palanca.

Y ab aixó 's compendrà, si han de llegirlos ab gust los mateixos valencians que viuen en aquella atmósfera tan alegre y expansiva, ó las personas, que sense serho, han tingut ocasió de presenciar alguna de aquellas animadas festas.

Segueix al romanser una colecció de poesías

soltas agrupadas baix lo títol de «Troços y mossos —ó ensiam de totes herbes.»

De aquestas poesías n' hi ha de serias y de festivas: algunas son castellanas; pero las més, valencianas, predominant en ellas las de circumstancies.

La molta extensió que tenen casi totas nos priva ab molt sentiment de donarne una mostra, no atrevintnos tampoch á fragmentarlas, ja que la musa especial del Sr. Palanca, propensa á la amplificació y á la abundancia, podria sufrirne detriment.

La mateixa facilitat que campeja en lo romancer se nota en casi totas las restants composicions del llibre. No brillan en ellas la elevació de conceptes, ni la brillantor de las imatjes, ni las galas de la retórica. Subjectas á la tónica popular, y escritas ab lo mateix llenguatge que usa 'l poble en sa conversa, resultan, ja que no inspiradas, agradables, flexibles y genuinament valencianas.

PAREMIOGRAFIA TAURINA per D. Miguel Moliné y Roca.—Lo director de *La Pica* ha reunit en un elegant volúm, precedintlos de un prólech de D. Luis Carmona y Millán, pensaments, máximas y trossos escultits referents á las corridas de toros, deguts no sols á escriptors nacionals y estrangers, sinó també á Lagartijo, Frascuelo, Mazzantini, Guerrita y 'ls principals mestres que, al dedicarse al toreig pràctic, manifestan las sévas opinions, posant la pell en perill y ab la punta de la espasa.

De modo que la colecció es la quinta essencia de l' art espanyol per escelencia.

Del llibre del Sr. Moliné únicament se n' han imprés cent exemplars, destinats á la flor y nata dels intel·ligents.

ALMANAQUE DE LA ILUSTRACIÓN para 1889.—Al igual dels anys anteriors, l' empresa de la *Ilustración española americana* ha donat á llum lo seu almanach, que forma un álbun literari y artístich de gran préu. Las firmas de literats tan distingits com Castelar, Velarde, Cavestany, Fernández Bremón, Frontaura, lo Doctor Thebussen, Manuel del Palacio, Madrazo, Vidart, Reina, Ossorio y Bernard y altres, numerosos grabats de actualitat y artístichs, entre 'ls quals destacan varias copias de quadros de Meissonnier y quatre cromos representant las estacions del any avaloran lo mérit de aquesta publicació que no desdiu lo més mínim de las que porta publicadas la empresa de la *Ilustración española americana*.

UNA NOTICIA.—Está pròxim á veure la llum un llibre que cridarà l' atenció de tots los amants de las lletres y las arts. Nos referim als *Idilis* de Apeles Mestres, escrits é ilustrats per ell mateix. A jutjar per alguns fulls de impressió qu' hem tingut ocasió d' examinar, lo poeta y l' artista brillan á una altura envejable. A son degut temps nos ocuparem de una obra que honrarà en tots conceptes al renaixement literari y artístich de Catalunya.

RATA SABIA.

LO CEGO.

FABULETA.

Un cego de naixement
—¿qué cosa es llum? preguntava,

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

—Bè, ¿qué 'n vols fer d' una nina? ¿No veus que si molt convé d' aquí quatre dias te casaràs y ja no necessitaràs comprarne?...

y quant més se li explicava
més gran era 'l seu torment.

Del home es instint fatal,
desde l' últim al primer:
que tots desitjém saber
lo que 'ns tè de fer més mal.

P. TALLADAS

PRINCIPAL.

S' ha estrenat la comedia ab honors de gatada,
La ducha.

Era ja coneguda del públich de Barcelona.
Limitémnos á consignar lo fet, y aném seguint.

LICEO.

Gayarre s' ha despedit definitivament, després
de donar las tres funcions á que s' havia compromés.

Naturalment, las tres van contarse per tres
plens y tres triunfos, y diumenje al despedirse ab
Mefistófeles, lo célebre tenor, generós sempre, va
cantar de més á més de la part de Faust, un *sort-
zico* y una cansò espanyola, ab aquella brillantor
de véu qu' ell sol posseheix.

Un incident: al baixar lo teló al final del acte
penúltim, quedá encallat á mitj camí, precisament
quan ell y la Gabbi disfrutan las delicias del cel
clásich de la Grecia. ¡Quin compromís per la her-
mosa Elena y 'l sèa bell enamorat! En fi, no tin-
gueren més remey que anarse 'n cadascú al seu
quarto á la vista del públich.

Al final de l' ópera, gran ovació: un de aquells
triunfos que tan sols alcansan los artistas que son
la nina dels ulls del públich del Liceo.

Per dir alguna cosa de la interpretació de *La
Traviata* y obrant ab certa benevolencia, con-
signarém que sortí menos accidentada la segona
representació que la primera.

La Sra. Bellincioni 's mostrá bona artista y es-
celent cantant: lo Sr. Laban, que per enfermetat
del Sr. Aragó s' encarregá del paper de baritono,
sortí molt lluhit del seu empenyo; y en quan al se-
nyor Cardinali feu lo que pogué, que no era tot
lo que l' públich esperava.

Ja vaig dirho la senmana passada, que aquest
cardenal difícilment arribaría á papa.

Y ara preparémnos per sentir al tenor Stagno,
qual debut ab *Roberto il diávolo* está aunciat per
avuy dijous. Es una de las óperas que millor li
van.

La funció de avuy tè ademés un atractiu: lo del
debut de la Sra. Drog, completament desconeguda
á Barcelona.

ROMEA.

Aquesta senmana 's posará en aquest teatro l'
últim drama d' Echegaray *Lo sublime en lo vul-
gar.*

La empresa de Novedats, la del Espanyol y al-
guna altra, ha posat també aquesta obra que va
caure tan bè, al estrenarse l' istiu passat en lo
Teatro Calvo-Vico.

ESpanyol.

Ricardo Guerra, l' escelent actor que desde

que se separá de la companyía de la Tubau veyá
com los demes treballavan, ha entrat á formar
part de la companyía de aquest teatro.

Es una molt bona adquisició.

TÍVOLI.

*El Sacristán de San Justo; La Mascota; La
Vuelta al mundo...* ¿A qué parlar de produccions
ja vistas y juijadas, nosaltres qu' en la present
secció busquéem tan sols las novetats que succes-
sivament van presentantse?

No obstant, una n' hi ha hagut al Tivoli, que
mereix algunas ratllas. No s tracta de cap obra
sino de un artista. Mr. Cashor, que aixís s' ano-
mena es un digne rival de Cascabel y de Pichat:
en un moment sab transformar la seva figura,
presentant una serie de tipos deliciosos. Lo pú-
blich va rebre'l ab merescut aplauso.

NOVEDATS.

Pau y Virginia se titula una joguina en un
acte, estrenada dijous en las funcions á cárrech
de la societat *La jove Catalunya.*

Es la obra primera de D. Emili Roure y Vila
que ab sos versos fácils y sos xistes oportuns re-
vela bonas disposicions pèl teatro. Lo públich va
riure en gran, y al final de la representació, va
cridar al autor á las taulas.

CATALUNYA.

Cada senmana un estreno

Divendres va tocarli 'l torn á *El gorro frigio*,
una sarsueleta casi sense argument y limitada á
la presentació de una renglera de tipos de la *bona
societat* madrilenya, ab intercalació de algunas
garbosas pessas de música.

El gorro frigio es la redacció de un periódich
que figura que mou molt soroll y porta á molta
gent disgustada. Lo director s' amaga, y mentres
dos redactors van á buscarlo, s' encarrega de fer
las vegadas de director, un *florero* de aquells que
van sempre á las redaccions á fer nosa.

Y comensa á rebre visitas: primer un conspi-
rador, després una bailarina, á continuació dos
que van á desafiarlo, un corneta de húsars, una
patrona de casa de dispesas ab la seva filla, una
xula acompanyada de un parell de cosins y per
últim un comissari de policia, ab ordre de por-
tarlo pres.

La presentació dels tipos es bastant distreta; lo
diálech está ple de xistes y d' equívochs y algu-
nas pessas de música, com la barcarola y 'l za-
pateado, sense oferir res de nou, fan aplaudirse.

En lo desempenyo s' esmeraren las senyoras
Mateu, Muñoz, Mallen y Rovira y 'ls Srs. Colomé,
Guzman, Roca y Cinca.

Per aquesta senmana está anunciat l' estreno
de *Certámen nacional*, un de las obras del ma-
teix género lleuger que á Madrid ha alcansat més
éxit.

No deixarà de tenir l' empresa esperansa ab
ella, en quan ha fet pintar dos decoracios als re-
putats escenógrafos Srs. Urgellés y Moragas.

CALVO Y VICO.

Entre drama y drama, alguna sarsueleta. Y
entre drama y sarsuela, 'ls exercicis del presti-
digitador Mr. Guillot, que dilluns va ser molt
aplaudit.

CIRCO EQUESTRE.

Corridas de toros y cant flamench, á tot drap.
Y á continuació la reproducció de la gran pan-
tomima *Aladino ó la lámpara maravillosa.*

¡PER SI ACASI!...

Ja comensa á probarse 'l traje de marqués.

Una lámpara que sempre que s' ha tret ha donat molt llum.

N. N. N.

¡Y ES CLAR!...

Per evitá un compromís que á son negoci afectava, l' Enrich, quan menys s' ho pensava va haver de marxá' á París.

Y per tenir la certesa del amor que 'l fa mori', encarregá á un seu cosí li vigilé la promesa.

Ja ab lo sí d' ell, tot tranquil, perque la separació podia ferla sens pò', se 'n aná cap al carril.

Ella aná fins al andén per millor veure 'l marxar van despedirs', van plorar y després... va marxá 'l tren.

Tal punt ell hagué marxat, lo cosí ab molta afició cumplía aquella missió que l' Enrich li havia dat, pues cap pas escatimava; á tot arreu la seguía,

y si acás la conseguía ab molt mimo li parlava.

Y tan ell la va seguir y tan y tan li parlá, que al fi se 'n enamorá, y al estarne li va dir.

Resultat d' aquest desvari: ella va fe 'l vergonyós, pero al cap d' un mes ó dos ja 'ls benehía un vicari.

Ditxosa ella y ell felís vivían alegrement, quan després del casament torná l' Enrich de París.

Gran sensació, gran sorpresa per la part d' ella y part d' ell; l' Enrich arma allí un tropell d' insults contra sa ex-promesa.

Li demana explicacions d' aquella horrible jugada, y ella plorant, afectada, li don' las següents rahóns:

—Creume; de vritat t' ho dich. Jo 'm pensava qu' erats mort. Y per comprendre 'm millor pósat al meu lloch, Enrich.

—¡Oh, calla, desventurada! —digué ell de rabia groch, — ¡Ves si 'm posaré al teu lloch fent tan poch qu' estás casada!

J. PUIG CASSANYAS.

ESQUELLOTS

Tots los sants tenen cap-vuitada, y Clavé qu' es, si bè 's considera, un sant civil, un sant laich, no podía ser menos que 'ls que figuran en lo calendari,

baix l' amparo y protecció de Roma

La societat *Euterpe*, la primera d' Espanya, la fundada per l' eminent músich poeta y per ell dirigida, que s' havia vist, com sab tothom, impossibilitada de assistir á la festa de la inauguració de la estatua, organisá 'l passat diumenje una manifestació cívico-artística, de caràcter popular en la qual se veje dignament acompanyada per la majoria de las societats corals avuy existents, per altres molts coros de distinta índole, y per un inmens concurs de amichs y admiradors de Joseph Anselm Clavé

La comitiva era numerosa, y més numerosa encare la generació que la veje desfilar, y la que assistí al peu de la estatua, ahont baix la màgica batuta del mestre Goula, oirem algunas pessas admirablement cantadas.

Una d' ellas, lo coro *Lo cantor del poble*, lletra de D. Conrat Roure y música del mateix mestre Goula que la dirigía, es una composició brillant en la qual s' enllassen los sentiments de amor, patria y treball que foren lo lema de Clavé, entreteixits ab tanta maestría, que forman un admirable conjunt. Es una composició sentida, inspirada y plena de matisos, digne tribut á la memoria del creador de tantas y tan hermosas melodias.

L' entussiasme del públich se desbordá, en la

quarta part del rigodón bélich *Los nets dels almogàvers* que hague de repetir-se entre frenétichs aplausos

En suma: una festa animada y expansiva molt més acomodada al caràcter popular que correspon a Clavé, que la que s' havia celebrat lo diumenje anterior ab tots los envaraments, exclusivismes y prevencions oficials.

Casi al mateix temps que la festa popular dedicada a Clavé, se despedían de Barcelona las dos bandes militars francesas, tenint ocasió per darrera vegada de apreciar los verdaders vinculs de fraternitat que uneixen a Barcelona ab Fransa.

Los músichs francesos trobaren aquí més que amichs, germans y admiradors entusiastas.

Y haurán pogut compendre una cosa: que Barcelona es apassionada de *La Marsellesa*.

En totas las serenatas vá succehir lo mateix. Se tocava la marxa real, y silenci sepulcral: etiqueta monárquica. En cambi sonava 'l primer compás de la *Marsellesa* y tothom se sentía enarbolat: etiqueta republicana.

Entre 'ls músichs de la banda municipal y 'ls de las bandes francesas vá haverhi verdaderas manifestacions de fraternitat, fins al punt de que en lo Parch, a la vista de tothom, se donavan fortas abraçades, cambiantse 'l *couvre-chef*.

Aixó feya que 'ls francesos ostentessin lo casco que usen los músichs del Ajuntament, y aquests lo kepis vermell dels francesos.

Escotin; no sería convenient que desaparegués aquell casco que recorda una moda prusiana?

¡Modas prusianas! Tréureselas del cap.

AL EDÉN-CONCERT.

Per sentirla, aquests dos joves venen aquí cada nit: lo mal es que may entenen ni un sol mot de lo que ha dit.

Si algun día van a la fonda ó al restaurant, guárdinse de demanar cap puro al mosso que 'ls serveixi. La companyia arrendataria de tabacos, que no déu tenir res més que fer, ho ha prohibit terminantment.

Aixís, per exemple, si 's descuidan la cigarrera a casa, no tenen més remey que mamarse 'l dit.

Una pregunta:

¿Y si 'ls *garçons* de fondas y restaurants tenen lo capritxo de obsequiar als parroquians ab bons cigarros de la Habana, tindrà res que dirhi la Companyia arrendataria de tabacos? Més clar: ¿son *regalables* los cigarros que un compra ab los seus diners?

¿Ho son? Donchs, en aquest cas, no hi ha que apurarse: los mossos regalarán cigarros als parroquians, y aquests per correspondre al obsequi, 'ls donarán una propina equivalent al valor dels cigarros regalats.

Y *tutti contenti*.

Ménos la Arrendataria, que mentres lo mosso embutxacará las propinas y 'l parroquiá fumará, a ella no li quedarà més remey, que mirars'ho y escupir.

A Niza, que fins al any 1859 formá part de Italia, se cantavan las óperas en italiá pero desde ara 's cantarán en francés, gracias a la gran majoria qu' en las eleccions municipals ha alcansat lo partit francés sobre 'l partit separatista.

¿A qué 's deurá que totas las nacions qu' entran a formar part de Fransa, un cop hi son no se 'n volen moure?

Los propietaris del *Gran Hotel internacional*, al veure que s' acostava l' hora de derribarlo, segons lo estipulat en lo contracte de construcció, han anat a Madrid inclinant al govern a adquirir aquell edifici per compte del Estat.

Ara no més falta que 'l govern lo pagui per bó, sent com es de quincalla y que la Junta de obras del Port deixi de percibir lo valor dels terrenos que ocupa, y ab las fortas subvencions de l' Ajuntament, lo qu' era al principi una ruina segura, s' haurá convertit en un gran negoci.

Sense necessitat d' establir la ruleta, los propietaris del Gran Hotel haurían fet la gran jugada del sigle.

Lo Montseny l' altre día aparesqué embolicat ab un llansol de neu y ab l' estrenya-caps sobre 'l *Turò del home*

Fassin vostés dos quartos del mateix, abriguinse.

Lo Montseny es un bon conceller en semblants casos: no en va s' anomena montanya del seny.

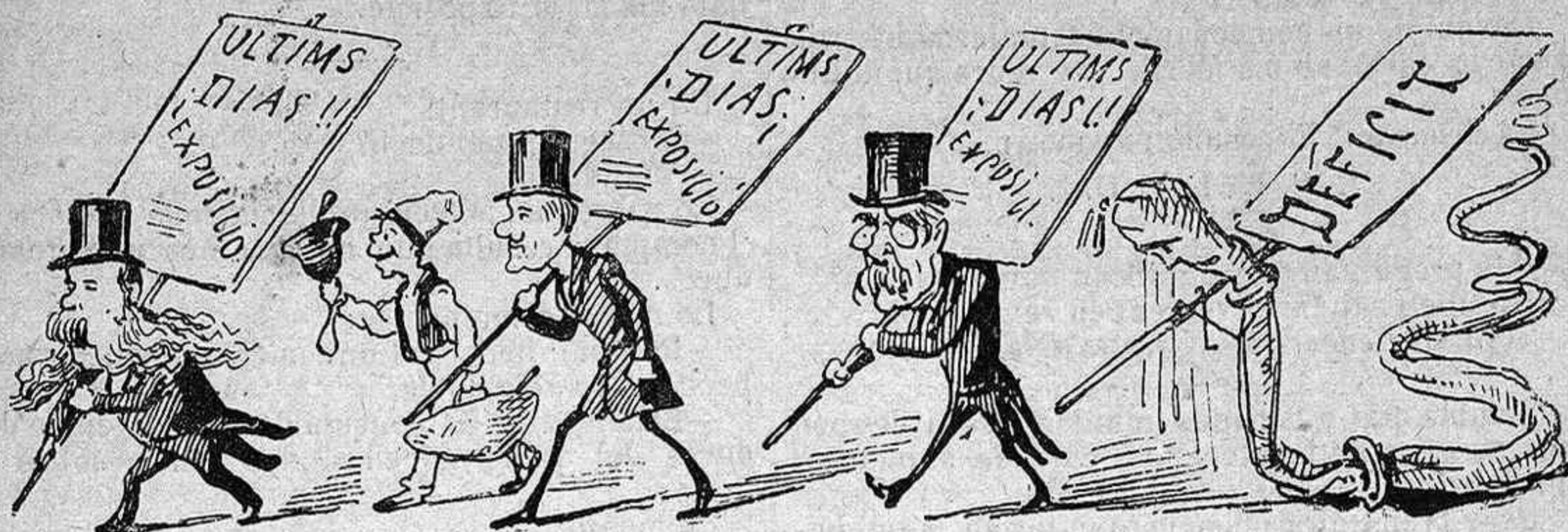
Es notabilíssim lo discurs pronunciat ab motiu de la inauguració del curs del *Ateneo barcelonés*, per son digne president D. Joseph Coroleu.

Versa sobre 'ls Furs de Catalunya y la Política moderna, y a una gran erudició histórica reuneix punts de vista de molta trascendencia, y un estil correcte, elevat, claríssim y sobri.

Hem llegit lo discurs ab verdadera delectació y hem sentit calificarlo com un dels millors que s' han pronunciat desde la cátedra del Ateneo.

Molt s ha parlat sobre la profussió ab que s'

CLAUSURA DE LA EXPOSICIÓ.

!!! Ultima hora !!!

han distribuït las medallas entre 'ls expositors del certàmen universal de Barcelona.

Com també sobre l'acert que ha presidit en los actes del Jurat.

Respecte á aquest punt un periódich de Madrid cita un fet que val un imperi.

Es lo següent:

«Mentres s'ha donat medalla d'or á un fabricant de maniquís y ninots de cartró, lo insigne escultor Benlliure ha hagut de contentarse ab una medalla de plata.»

Vaja, pleguém.

Lo drama del carrer de 'n Bot ha deixat de ser romántich, tornantse naturalista á lo Zola.

Segons sembla deduirse del sumari, no 's tracta de un marit que venja la seva honra ultratjada: res d'aixó.

La interfecta Tomasa Urra servia en una casa de prostitució ab anuencia del seu espós, ab la condició de que aquest dormiria ab ella tres dies á la setmana.

Pero resultá que 'l marit no 'n tenia prou ab tres dies y 'n volia quatre: ella s'hi oposá—tractes son tractes—y 'l marit ab la excusa de anar al govern civil á divorciarse, á lo qual ella accedí gustosíssima, la feu sortir al carrer, y allí, sense que hi mediessin paraulas, li arreglá 'ls comptes.

Tenim, donchs, que desapareix lo cas d'honra, per fer lloch al celo de la bestia.

¡Quín argument per un drama... de malas costums!

¿Fins á quin punt están autorisats los Ajuntaments pera repartir bolas d'estrignina ó cassar gossos agens, y asfixiarlos?

Un advocat de Málaga á qui un agent de la autoritat va matarli un gos, acudí al tribunal, lo grant sentència en virtut de la qual l'ajuntament ha sigut condemnat á abonarli tres mil pessetas, y 'l municipal canicida á ser destituhit, amén de alguna altra pena.

Ab aixó queda plenament reconegut als gossos lo dret á la vida.

Ja cal que siguin agrahts, y que quan vejin á un magistrat, remenin la qua.

¿Será veritat que un cop tancada la Exposició serán arrendats los Jardins del Parch de la Ciutadela á una empresa particular?

Sapiguemho de una vegada, y faré una proposició.

Que tot lo que 's tregui del arrendament se guardi dintre de una guardiola, y que quan n'hi haja prou s'aixequi una estàtua á D. Francisco de Paula.

Lo día 23 de novembre va celebrarse á Madrid lo sorteig de la Exposició universal de Barcelona.

Sembla que un cop terminat aquell acte quedava terminada també la missió dels tres regidors que van anar á Madrid á presidirho, ¿no es veritat?

Donchs, nó, senyors. Set dies després del sorteig, lo día 30 eran obsequiats ab un àpat; lo día primer anavan á veure á la reyna regent; lo día 2 assistian á una caceria, y á l'hora en qu'escrivim las presents ratllas, encare no han tornat.

¿Qu' es lo qu'enganxa més que un ganxo?

Una anada á Madrid á expensas de Barcelona.

Un detall: los obsequis que 'ls regidors madrilenys han dedicat als barcelonins, han acordat sufragarlos de la seva butxaca.

Y ara comparin entre 'ls regidors de allá y 'ls regidors de aquí.

¿Quíns son més madrilenys los de Madrid ó 'ls de Barcelona?

Hem rebut pèl corréu interior una carta que comensava aixís:

LO MONUMENT A COLON.

De nit no s'hi veu ningú, pero de dia hi ha un vol d'admiradors que 'l contemplan... y de pas prenen lo sol.

«Muy Sr: mío: Cuando lea V. la presente, habré dejado de existir...»

Davant de un comensament tan alarmant vaig girar la carta ab má fébril, per veure qui la firmava.

La firmava l' EXPOSICIÓ UNIVERSAL.

S. Ll. L. C. D. I.

¿Me preguntan qué significan aqués initials?
No tinch cap inconvenient en revelarho:
Stguinli lleugers los comptes dels inglesos.

Sembla que á la banda municipal se li deuen dos mesos y mitj de tocar. ¡Y cuidado si ha tocat en aquets dos mesos y mitj últims!

Pero prenguin paciencia, que tot se fa en benefici del art y pèl mæjor llubiment de la mateixa banda.

Que si músich pagat no fa bon só, músich per pagar deu fer maravellas.

Sobre tot los que tocan instruments de buf.

Las últimas festas de la Exposició han corregut á cárrech dels escolars.

La ciutat no ha pogut menos de veure ab simpatía las manifestacions de la joventut estudiosa.

Pero permétinme una petita observació.

Gran cosa es que hajan realisat un certámen, un banquete, y ball; pero vaja, que un concurs de pito, presidit per D. Anton, no hauria vingut tan malament.

Las personas que diumenje de la senmana pasada varen anar á veure 'l cocodrilo del Parch van trobarse xasquejadas.

Lo safreig estava buit y 'l cocodrilo no hi era.

—¿Ahont será ara com ara, aquesta bestiola? preguntava un ciudadá.

Y un tranquil va respondre:

—Al despaig del arcalde.

—Si qu' es raro ¿y qué hi fá al despaig de don Francisco?

DESPRÉS DE VEURE LA EXPOSICIÓ.

Dos inglesos que 's disposan á torná á la sèva patria.
¡Apa! Dos inglesos menos..
¡qu' estará content l' arcalde!

—Res: li dona llisons de plorar, per quan s' haja tancat la Exposició.

En un restaurant:

—Mosso, ¿quánt dech?

—Vuit duros.

Lo parroquiá 's treu un llapis de la butxaca, fa 'l compte y resulta que no déu més que quatre duros.

Lo mosso disculpantse:

—Perdoni: he begut una mica massa, y quant bech tot ho veig doble.

—Está bè, diu lo consumidor, y trayentse dos duros del porta-monedas, los deixa sobre la taula.

Lo mosso:

—¿Y ara? ¿qué 'm dona aquí?

—Un parell de duros; pero com que vosté actualment tot ho veu doble, figuris que son quatre.

En un exámen de medicina.

Després de apurar lo catedràtich á un alumno ab varias preguntas sobre 'l mateix tema, li diu:

—Y si 'l pacient apesar de las prescripcions que acaba de indicar s' obstinès en no suar, ¿qué faria?

L' alumno, perduda ja la paciencia:

—En aquest cas li diria que vinguès aquí á examinarse ab vosté.

Un senyor acostuma á vestir ab certa elegancia, pero casi sempre porta un sombrero tronat y pasat de moda.

Un día un amich l' interpela sobre 'l particular.

—¿Cóm se compren, li diu, que vestint tan bè, portis aquesta trona?

— Per defensarme.

—¿De qui?

—De la mèva dona, que 'm tè dit que mentres porti aquest barret no sortirá á passeig ab mí.

Escena: la porta de un quartel.

Personatjes: un soldat ras qu' está fentla petar ab una minyona maca com un sol.

Passa 'l sargento de la companyía, llansant sobre 'l pobre sorge una mirada terrible, com volguentli dir:—¡Ja veurás quina una se t' espera!

Lo soldat, tractant de disculparse:

—No se alarme Vd. mi sargento: esta joven es mi hermana.

Lo sargento:

—Sí, sí, la conozco: también lo fué mía cuando el mes pasado me sorprendió con ella el capitán.

Un home molt flemátich que ha presenciat un crim compareix com á testimoni en lo correspondent judici oral.

—Vosté, segons tinch entés—diu lo president—va presenciar com l' acusat donava la punyalada.

—Si senyor.

—¿Y qué va fer vosté?

—Qué volía que fès: vaig cargolarhi un cigarro.

LOPEZ-EDITOR. Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, n.º 20, Barcelona.

S' está acabant la impressió y sortirá dintre pochos días

L' ALMANACH

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PAUL DE KOCK

LA SEÑORA DE PANTALON

Un tomo en 8.º con cubierta al cromo, Pesetas 1.

EMILIO ZOLA

EL ENSUEÑO

LA RÊVE

Dos tomos en 8.º, Ptas. 5.

ACABA DE PUBLICARSE

CARNE DE CAÑON

AD MAJOREM DEI GLORIAM

Un tomo en 8.º con ilustraciones de PASSOS, Ptas. 0'50.

Almanaque de LA ILUSTRACION para 1889

Ptas. 2.

Augusto Roussell de Mery

LOS SERMONES DE MI CURA

(Sátiras dedicadas á los señores párrocos)

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

ALFONSO DAUDET

TARTARIN EN LOS ALPES

VERSION ESPAÑOLA DE
EUSEBIO BLASCO

Un tomo en 4.º con profusión de grabados, Ptas. 5.

¡FLOR DE UN DIA! * ESPINAS DE UNA FLOR...

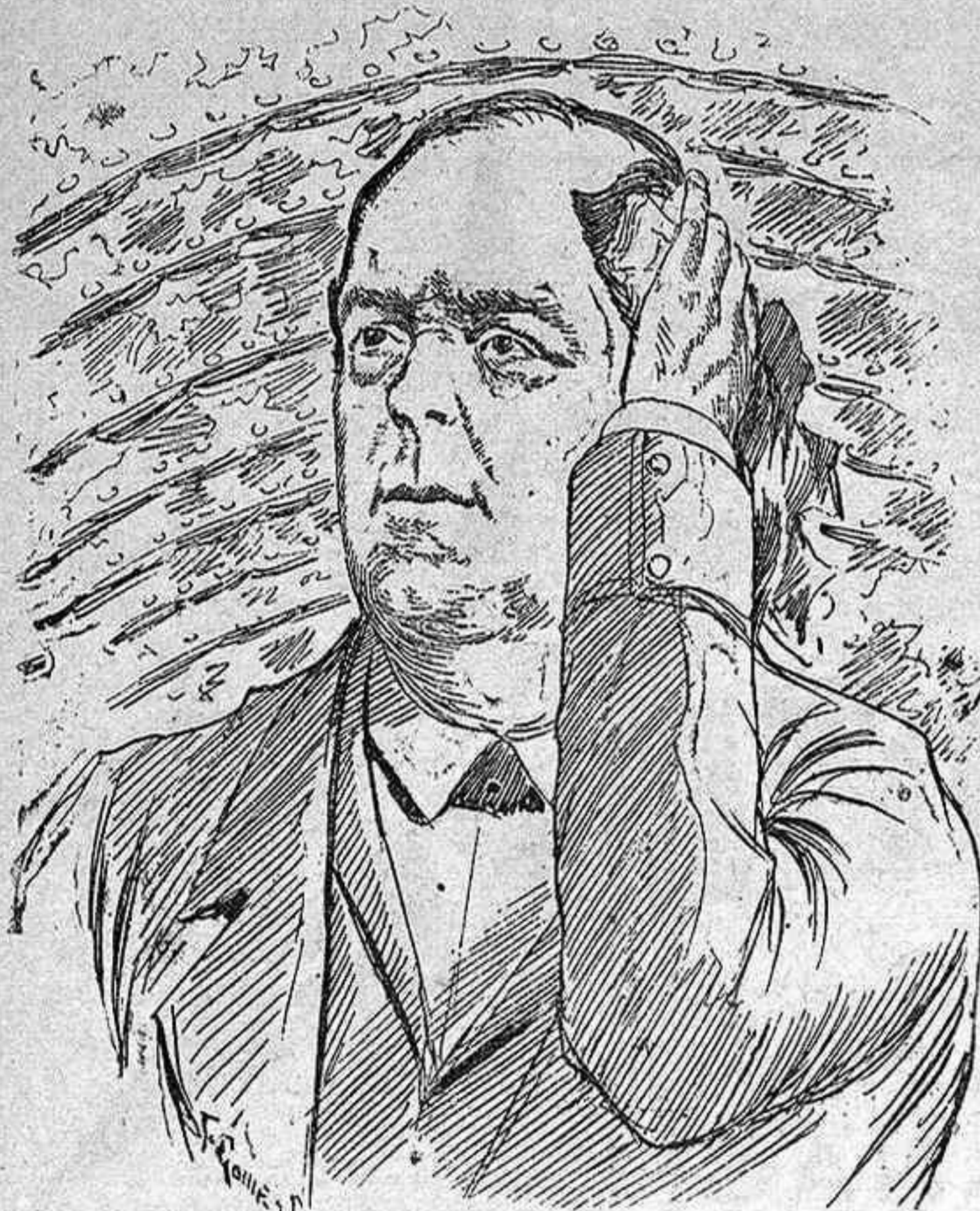
POR

D. MANUEL ANGELON

Dos tomos en 8.º con preciosa cubierta al cromo, Ptas. 6.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, & bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

MIRANTSE LAS CORTINETAS.

Un foraster que ha vingut
á visitar la ciutat,
y al veure alló de la Rambla...
ja s' ha quedat encantat.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Can de-la.*
2. ID. 2.ª—*Ros-qui-lla.*
3. ANAGRAMA —*Ramona-Romana.*
4. MUDANSA.—*Com-Col-Con-Cor-Cop.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Salmeron-Martos.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Puigcerdá.*
7. GEROGLÍFICH.—*Lo peix gros se menja al xich.*

XARADAS.

I.

CARTA DE PARÍS.

Mon bèn estimat amich:
perdona si he retardat
en complirne lo pactat
y fins ara no t' eserich.
Pues si bè no tinch quatre-hu
y quarta-dos y venir
puch ahont puga convenir
sense que 'm renyi ningú,
no creguis qu' un sol instant
haja patit de catxassa
que quatre-tres lo temps passa
com si diguessim volant.
Paris es la capital
del plaher y la alegria,
un mes representa un día;
un día un quart de jornal.
Jo, fillet, sols te dirè
que per sabé 'l qu' es París
viurehi molt temps es precis
y encare no 's coneix bè.
Las donas, no te 'n dich res;

Jesús quinas ciutadanas
casi á un hom li venen ganas
d' emparentá ab lo francés.

Mes la cosa principal,
lo que 'm tè lo cor robat
es lo viure en un Estat
que no tenen la Total.

Si vols, donchs, sense cap pena
passá 'l temps que tens de vida,
pren lo tren y desseguida
vina ab

LO NEN DE LA NENA.

II.

Consonant es la primera,
dos es nota musical,
un mes de l' any la tercera,
y un peix de mar lo total.

A. GIBERT.

ANAGRAMA.

A la tot de eixa montanya
vam trobá una serp un tot
que la matá 'l méu nebot
á cops de roch y de canya

GERONI DE LA BORDETA.

SINONIMIA.

Quan per llenya 'l Sr. Tot
vá per la tot ó pèl plá
ab una total de má,
total las brancas que pot.

PICIO ADAM Y C.^a

TRENCA-CLOSCAS.

¡BON DEU! ¡VIVA LEONOR CASAL!

Formar ab aquestas lletras lo nom de una població del
camp de Tarragona.

L. SOLÉ V.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 5.—Consonant.
- 1 4.—Nota musical.
- 3 2 1.—Utensili de mariner.
- 5 4 5 6.—Per las criaturas
- 1 6 3 4 6.—Nom de dona.
- 1 2 3 4 5 6.—Població d' Estremadura.
- 5 4 6 3 4.—Publicació.
- 1 4 5 6.—Utensili de modista.
- 1 6 3.—Part del món.
- 1 6.—Part del cos humá.
- 3.—Consonant.

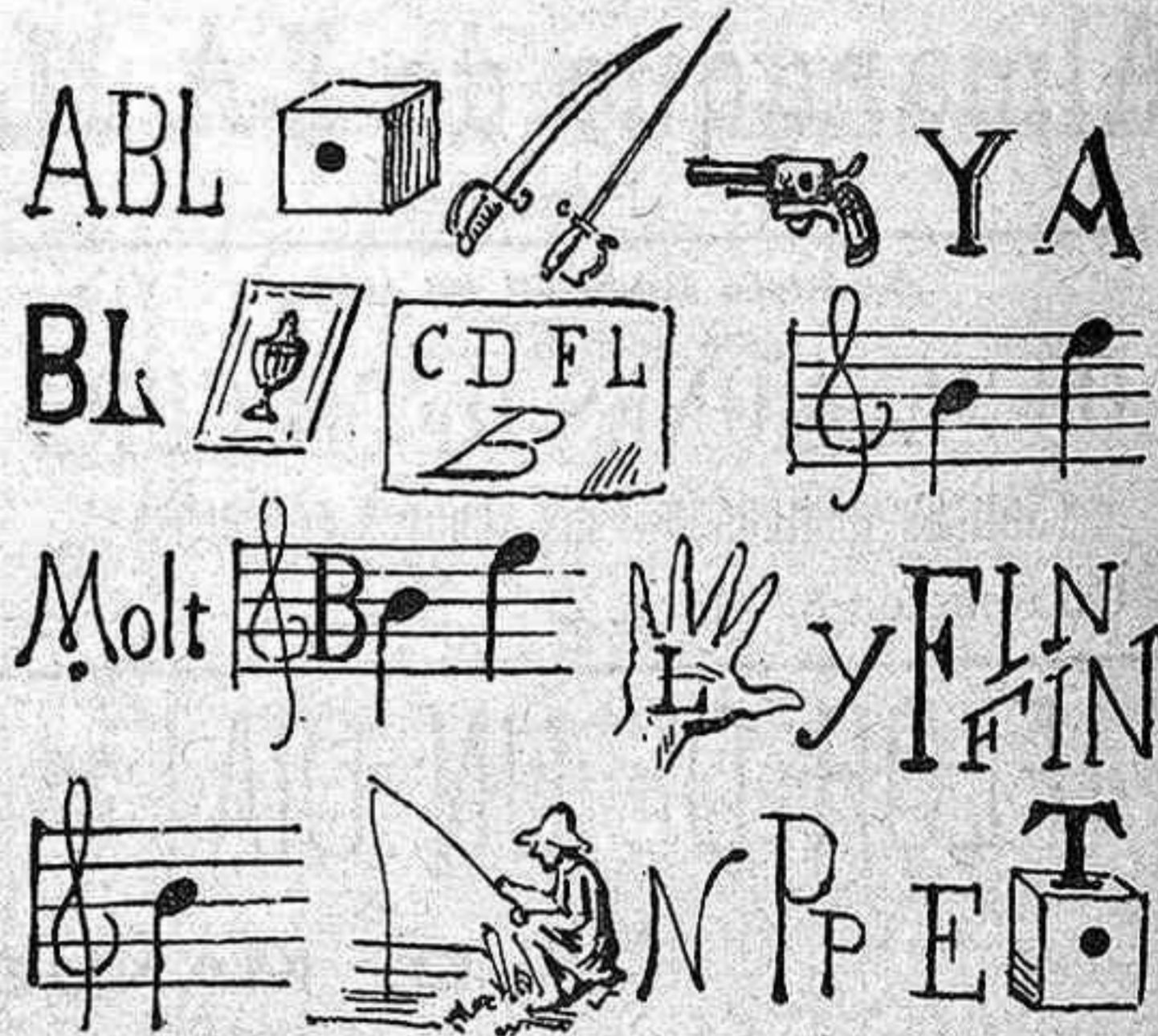
TACAY.

CONVERSA.

- Ola Pep ¿que no t' ho ha dit en Pere?
—¿Qué?
—No ha parlat ab tú?...
—¿De la sortida de camp?
—Nó, de anar á la població..
—¿Quína?
—Entre 'ls dos ho havem dit.

NOY ROS.

GEROGLÍFICH.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23